

1997-2002 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ

DERS ADI	HEMŞİRELİĞE GİRİŞ
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı; hemşirelik mesleğinin temel kavramlarını, ilkelerini, rollerini ve sorumluluklarını tanıtmak; öğrencilerin hemşireliği bilimsel, etik, insancıl ve profesyonel bir disiplin olarak kavramalarını sağlamaktır.
DERS İÇERİĞİ	Hemşireliğin tanımı, amacı ve temel ilkeleri, Hemşirelik eğitimi felsefesi, Hemşirenin görev, yetki ve sorumlulukları, Hemşirelik rolleri ve fonksiyonları, Hemşire-hasta ilişkisi, Dünyada hemşirelik, Türkiye'de Hemşirelik, Bakım ve hasta güvenliği kavramları, Hemşirelik Süreci, Problem çözme ve karar verme süreçleri, Mesleki etik ve sorumluluk bilinci, Mesleki tutum, davranış ve iletişim becerileri, Genel tekrar ve dönem sonu değerlendirmesi
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	ANATOMİ
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine insan vücudunun normal yapısını sistematik bir yaklaşımla öğretmeyi; organ ve sistemlerin anatomik özelliklerini, temel terminolojiyi ve komşuluk ilişkilerini kavratmayı amaçlar. Öğrencilerin, klinik uygulamalarda sık kullanılan girişimler (enjeksiyon, damar yolu, kateterizasyon, pansuman, pozisyon verme vb.) açısından anatomik bilgiyi güvenli bakımın temeli olarak kullanabilmeleri ve fizyoloji/patoloji derslerine altyapı oluşturmaları hedeflenir.
DERS İÇERİĞİ	Anatominin tanımı, dalları, anatomik terminoloji ve düzlemler, İnsan vücudunun genel organizasyonu, hücre, doku ve temel yapı taşları, İskelet sistemi, kemiklerin genel özellikleri, iskelet eksen ve eklemler, Kas sistemi, kas tipleri, temel kas grupları ve hareket anatomisi, Sinir sistemi anatomisine giriş, santral ve periferik sinir sistemi, kranial ve spinal sinirler, Duyu organlarının anatomisi ve temel yapı özellikleri, Kardiyovasküler sistem anatomisi, kalbin yapısı, büyük damarlar ve periferik dolaşım, Lenfatik sistem ve bağışıklıkla ilişkili organların anatomisi, Solunum sistemi anatomisi, üst ve alt solunum yolları, akciğerler ve plevra, Sindirim sistemi anatomisi, ağızdan anüse sindirim kanalı ve yardımcı organlar, Üriner sistem anatomisi, böbrek, üreter, mesane ve üretra, Üreme sistemi anatomisi, kadın ve erkek üreme organları, Endokrin sistem anatomisi, temel bezler ve anatomik yerleşimleri, Deri ve ekleri, integumenter sistem ve vücut yüzey anatomisi, Topografik anatomiye giriş, boyun, toraks, abdomen ve pelvis bölge ilişkileri, Hemşirelik uygulamalarında anatomik noktalar, enjeksiyon bölgeleri, damar yolu yerleri, kateterizasyon anatomisi ve hasta güvenliği.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 42 SAAT LABORATUVAR 28 SAAT

1997-2002 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ

DERS ADI	HEMŞİRELİKTE KİŞİLER ARASI İLİŞKİLER
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı; hemşirelik öğrencilerinin bireyler arası ilişkilerde etkili iletişim kurma, empati geliştirme, kendini ve başkalarını anlama becerilerini kazanmalarını sağlamak; hasta, hasta yakını ve sağlık ekibi üyeleriyle profesyonel, etik ve terapötik ilişkiler kurabilmelerine katkıda bulunmaktır. Ders kapsamında öğrencilerin kişiler arası etkileşim süreçlerini psikolojik, sosyal ve kültürel boyutlarıyla değerlendirebilmeleri, çatışma çözme ve problem çözme becerilerini klinik uygulamalara yansıtabilmeleri hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	1.Hemşirelikte Kişiler Arası İlişkilerin tanımı, önemi ve hemşirelikte yeri 2.İletişimin öğeleri ve iletişim süreci 3.Sözlü ve sözsüz iletişim 4.Kendini tanıma, benlik kavramı ve benlik saygısı 5.Algı, tutumlar ve önyargılar 6.Empati ve sempati 7.İletişimde engeller 8. Etkili iletişim teknikleri 9.Duygular, duygu yönetimi ve stresle baş etme 10. İletişimi etkileyen faktörler 11.Terapötik iletişim becerileri 12. Nonterapötik iletişim becerileri 13.Çatışma, çatışma türleri ve çatışma çözme yöntemleri 14.Kişiler arası ilişkilerde etik ilkeler ve profesyonel sınırlar
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	PSİKOLOJİ
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı, psikolojinin temel kavramlarını, kuramsal yaklaşımlarını ve araştırma alanlarını tanıtmak; insan davranışlarını ve zihinsel süreçleri bilimsel bir bakış açısıyla ele alabilme becerisi kazandırmaktır. Ders kapsamında öğrencilerin psikolojinin alt dalları hakkında genel bilgi edinmeleri ve psikolojik olguları günlük yaşamla ilişkilendirebilmeleri hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	1.Psikolojinin tanımı, konusu ve tarihsel gelişimi 2.Psikolojide temel yaklaşımlar (Davranışçı, Bilişsel, Psikanalitik, Hümanistik) 3.Psikolojide araştırma yöntemleri ve etik ilkeler 4.Beyin, sinir sistemi ve davranış 5.Duyum ve algı 6.Öğrenme kuramları (Klasik koşullanma, edimsel koşullanma) 7.Duygu, düşünce ve davranış 8. Problem çözme 9.Zeka ve çeşitleri 10.Güdülenme ve duygular 11. Kişilik ve kişilik kuramları 12.Ruh sağlığı, uyum ve savunma mekanizmaları 13.Sosyal davranış, kişilerarası ilişkiler 14.Psikolojik bozukluklara genel bakış
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

**1997-2002 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ**

	BESLENMEYE GİRİŞ
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine beslenmenin temel ilkelerini, besin öğelerinin yapılarını, işlevlerini ve insan sağlığı üzerindeki etkilerini öğretmeyi amaçlar. Öğrencilerin; yeterli ve dengeli beslenme alışkanlıklarını kavramaları, farklı yaş ve özel durum gruplarında (gebelik, çocukluk, yaşlılık vb.) beslenme gereksinimlerini saptayabilmeleri ve klinik ortamlarda hastaların beslenme durumunu değerlendirerek hemşirelik bakım planına entegre edebilmeleri hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	Beslenmenin tanımı, temel kavramlar ve beslenmenin sağlıkla ilişkisi, Karbonhidratların sınıflandırılması, kaynakları ve vücuttaki işlevleri, Proteinlerin yapısı, amino asitler ve protein kalitesini etkileyen faktörler, Lipitlerin türleri, kolesterol ve yağ asitlerinin önemi, Enerji metabolizması, bazal metabolizma hızı ve enerji harcamasını etkileyen etmenler, Vitaminlerin sınıflandırılması, eksiklikleri ve toksisite durumları, Mineraller, su ve elektrolit dengesinin beslenmedeki yeri, Besin grupları, yonca modeli ve dengeli beslenme rehberleri, Besinlerin satın alınması, saklanması ve hazırlanmasında hijyen kuralları, Gebelik ve emzicilik döneminde beslenme gereksinimleri, Bebeklik, çocukluk ve adölesan dönemi beslenme özellikleri, Yaşlılıkta beslenme, fizyolojik değişiklikler ve beslenme sorunları, Hastalıklarda beslenme ilkelerine giriş ve tıbbi beslenme tedavisinin önemi, Toplumda sık görülen beslenme sorunları (obezite, malnütrisyon, anemi vb.), Beslenme durumunun saptanması, antropometrik ölçümler ve hemşirelik gözlemleri, Beslenme eğitimi, danışmanlık ve hasta uyumunun sağlanması.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	BIYOKİMYA
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine canlı organizmalarda kimyasal yapı ve süreçleri öğretmeyi; hücresel düzeyde enerji üretimi, metabolizma ve temel biyomoleküllerin işlevlerini kavratmayı amaçlar. Öğrencilerin, klinik uygulamalarda sık kullanılan biyokimyasal testlerin (kan şekeri, lipid profili, karaciğer-böbrek fonksiyon testleri vb.) temel mantığını anlayabilmesi, beslenme ve metabolik hastalıklar ile sıvı-elektrolit asit-baz dengesine ilişkin kavramları hemşirelik bakımına yansıtabilmesi hedeflenir.
DERS İÇERİĞİ	Biyokimyanın tanımı, kapsamı ve hemşirelikte önemi, Hücrenin kimyasal bileşimi, su, pH, tampon sistemleri ve iyonlar, Karbonhidratların yapısı ve işlevleri, glikoliz ve glikojen metabolizmasına giriş, Lipitlerin yapısı, lipoproteinler ve temel lipid metabolizmasına giriş, Proteinlerin yapısı, amino asitler, enzimler ve enzim kinetiğine giriş, Nükleik asitler, DNA/RNA yapısı ve protein sentezine giriş, Biyolojik membranlar ve madde taşınması, Biyoenerjetik, ATP, oksidatif fosforilasyon ve temel enerji üretim yolları, Vitaminler ve minerallerin biyokimyasal rolleri, Hormonların sınıflandırılması ve hücresel etki mekanizmalarına giriş, Karaciğer metabolizması ve detoksifikasyonun temel ilkeleri, Böbrek fonksiyonlarıyla ilişkili biyokimyasal kavramlar, su-tuz dengesi, elektrolitler, Asit-baz dengesi ve bozukluklara giriş, Kan biyokimyası, hemoglobin ve kan proteinleri, glukoz, lipid ve protein parametrelerinin yorumlanması, Klinik biyokimya testlerine giriş, örnek alma, preanalitik değişkenler ve temel kalite kavramları, Metabolik hastalıklara giriş (diyabet, hiperlipidemi vb.) ve beslenme-biyokimya ilişkisi.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 42 SAAT LABARATUVAR 28 SAAT

1997-2002 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ

DERS ADI	HİSTOLOJİ
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine insan vücudunu oluşturan hücre, doku ve organların mikroskopik yapılarını öğretmeyi; hücrelerin işlevsel özelliklerini ve doku düzeyindeki organizasyonu kavratmayı amaçlar. Öğrencilerin, normal doku yapısını öğrenerek hastalık süreçlerindeki (patoloji) değişimleri anlayabilmeleri, yara iyileşmesi, doku onarımı ve organ fonksiyonları ile hemşirelik bakımı arasında bilimsel bir bağ kurabilmeleri hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	Histolojinin tanımı, çalışma yöntemleri ve mikroskopi teknikleri, Hücrenin mikroskopik yapısı, organeller ve hücre zarı özellikleri, Hücre bölünmesi, hücre döngüsü ve doku yenilenmesi, Epitel doku genel özellikleri, örtü ve bez epiteli sınıflandırması, Bağ ve destek dokusu, hücreleri, lifleri ve ara maddesi, Kıkırdak doku türleri ve kemik dokunun mikroskopik yapısı, Kemikleşme süreçleri ve eklemlerin histolojik özellikleri, Kan dokusu, kan hücrelerinin morfolojisi ve yapımı (hemopoiezis), Kas dokusu türleri (çizgili, düz, kalp kası) ve kasılma birimlerinin yapısı, Sinir dokusu, nöronlar, nöroglia hücreleri ve sinapsların histolojisi, Kardiyovasküler sistem histolojisi, kalp duvarı ve damar tabakalarının yapısı, Lenfatik sistem organları (timus, lenf düğümü, dalak, tonsilla) ve bağışıklık histolojisi, Solunum sistemi histolojisi, iletili yollar ve alveollerin mikroskopik yapısı, Sindirim sistemi histolojisi, sindirim kanalı tabakaları ve yardımcı bezler (karaciğer, pankreas), Üriner sistem histolojisi, nefron yapısı ve boşaltım yolları, Endokrin sistem bezlerinin mikroskopik yapısı ve hormon salgılayan hücreler, Erkek ve kadın üreme sistemi organlarının histolojik özellikleri, Deri ve eklerinin (saç, tırnak, bezler) histolojik yapısı ve duyu reseptörleri.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 42 SAAT LABORATUVAR 28 SAAT

1997-2002 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ

DERS ADI	YABANCI DİL
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine temel dil bilgisi kurallarını öğretmenin yanı sıra, mesleki literatürü takip edebilmeleri ve uluslararası platformlarda iletişim kurabilmeleri için gerekli olan temel İngilizce becerilerini kazandırmayı amaçlar. Öğrencilerin; tıbbi terminolojiye giriş yapmaları, basit düzeyde hasta-hemşire diyaloglarını anlamaları, hemşirelik bakımına ilişkin temel metinleri okuyup çevirebilmeleri ve akademik çalışmalarında ihtiyaç duyacakları yabancı dil altyapısını oluşturmaları hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	What is your name? (olmak fiili: am, is ,are), what do you do in your free time? (geniş zaman), how many brothers have you got? (have got/has got), would you like a single or return ticket? (sayılabilen ve sayılamayan isimler), what year are you in? (şimdiki zaman), who did you go with? (geçmiş zaman), what were you doing? (şimdiki zamanın hikayesi), where's he gone? (present perfect tense), how long have you been living in erzurum? (present perfect continuous), they had left before i woke up (past perfect tense), i'll have a doner (gelecek zaman), it's on the left (yer edatları), the bus left on time (zaman edatları), the kızılırmak is the longest (sıfatlar)
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ
DERSİN AMACI	Atatürk ün gerçekleştirdiği ilke ve inkılaplarının öğrencilere aktarılması
DERS İÇERİĞİ	İnkılap ve inkılapla alakalı kavramlar, Türk inkılabını hazırlayan sebepler, Osmanlı Devletinin yıkılışı, Birinci Dünya Savaşı, Birinci Dünya Savaşında siyasi gelişmeler, Milli mücadeleye hazırlık, Milli mücadeleye hazırlık, Milli mücadele dönemi, TBMM'nin açılışı, Siyasi ve askeri gelişmeler, Lozan Barış Antlaşması, Lozan Barış Antlaşmasının önemi ve sonuçları, Türk inkılap hareketleri, Türk inkılap hareketleri.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

1997-2002 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ

DERS ADI	TÜRK DİLİ
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerinin Türkçeyi doğru, anlaşılır ve etkili kullanma becerilerini geliştirmeyi; akademik ve mesleki yazılı/sözlü iletişimde dil bilincini güçlendirmeyi amaçlar. Öğrencilerin; anlatım bozukluklarını giderebilmesi, bilimsel metin yazma kurallarını uygulayabilmesi, rapor-dilekçe-tutanak gibi mesleki yazışmaları doğru biçimde hazırlayabilmesi ve sunum/tartışmalarda kendini açık ifade edebilmesi hedeflenir.
DERS İÇERİĞİ	Dilin tanımı, dil-kültür ilişkisi ve Türkçenin tarihsel gelişimine giriş, Türkçenin ses özellikleri, yazım kuralları ve noktalama işaretleri, Sözcükte ve cümlede anlam, anlatımın açıklık, duruluk ve akıcılık ilkeleri, Anlatım bozuklukları ve düzeltme çalışmaları, Sözcük türleri ve cümle öğelerine giriş, Paragraf yapısı, düşünceyi geliştirme yolları ve metin bütünlüğü, Yazılı anlatım türleri, özet çıkarma, rapor, tutanak, dilekçe ve resmi yazışma kuralları, Akademik yazmaya giriş, kaynak kullanımı, alıntılama ve intihalden kaçınma, Bilimsel metin okuma-anlama ve metin çözümleme çalışmaları, Sözlü anlatım ve etkili konuşma, diksiyon, vurgu-tonlama, dinleme ve tartışma kuralları, Sunum hazırlama ve sunum sırasında Türkçeyi doğru kullanma, Mesleki iletişimde dilin kullanımı, hasta eğitimi metinleri ve bilgilendirme formlarının dil özellikleri, Yazılı ve sözlü uygulamalarla genel değerlendirme.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	HEMŞİRELİKTE TEMEL İLKE VE UYGULAMALAR
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı; öğrencilere hemşireliğin temel ilkelerini, temel hasta bakımı uygulamalarını yatak başı hasta bakımını öğretmektir.
DERS İÇERİĞİ	Sağlık ve Hemşirelik, hemşirelik süreci, iletişim ve öğretim ilkeleri, sağlıklı bir hastane ortamı, hasta kabulü ve taburculuk, sağlığın korunması, asepsi, antisepsi uygulamaları, bireysel hijyen, yaşam belirtileri, sıcak soğuk uygulamalar, yatak başı hasta bakımı, beden mekaniği, ilaç uygulamaları, oksijen uygulaması,, beslenme gereksinimi, nazogastrik tüp uygulanması, mide lavajı, mide gavajı, gastrostomi, boşaltım sistemi uygulamaları, lavmanlar, üriner sistem, idrar örneği alma, üriner kateter uygulama, yara bakımı, ameliyat öncesi sonrası haznın bakımı, ölümü yaklaşan hastanın bakımı
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 70 SAAT UYGULAMA: 224 SAAT Dersin uygulamaları Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastanesi ile Devlet Hastanelerinin dahili ve cerrahi kliniklerinde yaptırılmıştır.

1997-2002 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ

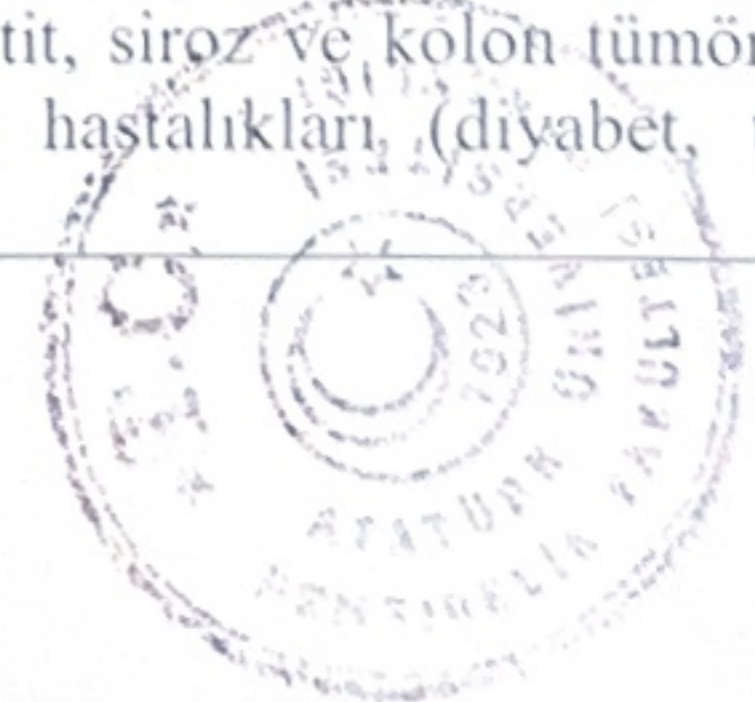
DERS ADI	FİZYOLOJİ
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine insan vücudunu oluşturan hücre, doku, organ ve sistemlerin normal işleyiş mekanizmalarını öğretmeyi amaçlar. Öğrencilerin; homeostazis kavramını, sistemlerin birbirleriyle olan entegre çalışmasını ve yaşamın sürdürülmesini sağlayan biyolojik süreçleri kavrayarak, klinik uygulamalarda karşılaştıkları patolojik durumları normalden ayırt edebilmeleri ve hemşirelik bakımını bu fizyolojik temellere dayandırabilmeleri hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	Fizyolojiye giriş, organizasyon düzeyleri ve homeostazis kavramı, Hücre fizyolojisi, membran transport mekanizmaları ve istirahat membran potansiyeli, Kan fizyolojisi, plazma proteinleri, eritrositler, lökositler, trombositler ve pıhtılaşma mekanizmaları, Kan grupları ve transfüzyon fizyolojisi, Sinir sistemi fizyolojisi, sinapslar, nörotransmitterler ve refleks arkı, Otonom sinir sistemi ve duyu fizyolojisi (görme, işitme, tat, koku, dokunma), Kas fizyolojisi, iskelet kası kasılma mekanizması, düz kas ve kalp kası özellikleri, Kardiyovasküler sistem fizyolojisi, kalp döngüsü, kalbin uyarılması ve iletim sistemi, Kan basıncı düzenlenmesi, hemodinami ve mikrosirkülasyon, Solunum sistemi fizyolojisi, ventilasyon, gaz değişimi ve gazların kanda taşınması, Solunumun kontrolü ve asit-baz dengesinde solunumun rolü, Boşaltım sistemi fizyolojisi, nefron fonksiyonları, filtrasyon, reabsorpsiyon ve sekresyon, Vücut sıvı bölmeleri, elektrolit dengesi ve idrar oluşumu, Sindirim sistemi fizyolojisi, motilite, salgı, sindirim ve emilim süreçleri, Endokrin sistem fizyolojisi, hormonların etki mekanizmaları, hipofiz, tiroid, pankreas ve sürrenal bez fonksiyonları, Üreme sistemi fizyolojisi, erkek ve kadın üreme döngüleri ve hormonal kontrolü, Enerji metabolizması ve vücut sıcaklığının düzenlenmesi.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 42 SAAT LABORATUVAR 28 SAAT

**1997-2002 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ**

DERS ADI	MİKROBİYOLOJİ
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine mikroorganizmaların (bakteri, virüs, mantar ve parazit) genel özelliklerini, sınıflandırılmasını ve insanlarda hastalık oluşturma mekanizmalarını öğretmeyi amaçlar. Öğrencilerin; enfeksiyon hastalıklarının tanısında laboratuvar yöntemlerini kavramaları, sterilizasyon ve dezenfeksiyon ilkelerini içselleştirmeleri, hastane enfeksiyonlarını önleme stratejilerini öğrenmeleri ve bağışıklama ile antibiyotik direnci gibi toplum sağlığını yakından ilgilendiren konularda bilimsel bir temel oluşturmaları hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	Mikrobiyolojinin tanımı, tarihçesi ve hemşirelik uygulamalarındaki kritik önemi, Mikroorganizmaların sınıflandırılması, yapısal özellikleri ve prokaryot-ökaryot hücre farkları, Bakteri morfolojisi, boyanma özellikleri (Gram boyama vb.) ve bakteriyel üreme fizyolojisi, Mikrobiyolojide kullanılan temel laboratuvar teknikleri, kültür yöntemleri ve örnek alma ilkeleri, Sterilizasyon, dezenfeksiyon ve antisepsi kavramları, yöntemleri ve uygulama alanları, Mikroorganizmaların patojenite ve virülans faktörleri, enfeksiyon oluşum süreci, Antimikrobiyal ilaçların etki mekanizmaları ve antibiyotik direnç gelişiminin önlenmesi, İmmünolojiye giriş, doğal ve edinsel bağışıklık, antijen-antikor ilişkileri, Bağışıklama ve aşılar, serumlar ve immün sistem bozukluklarına genel bakış, Gram pozitif ve gram negatif patojen koklar (Stafilokok, Streptokok, Neisseria vb.), Gram pozitif ve gram negatif patojen basiller (Enterobacteriaceae, Bacillus, Clostridium vb.), Mikobakteriler ve tüberküloz mikrobiyolojisi, Virolojiye giriş, virüslerin yapısı, çoğalması ve önemli viral hastalıklar (Hepatit, HIV, Influenza vb.), Mikolojiye giriş, tıbbi önemi olan mantarlar ve fırsatçı mantar enfeksiyonları, Parazitolojiye giriş, tıbbi önemi olan protozoonlar ve helmintlerin yaşam döngüleri, Hastane enfeksiyonları (nozokomiyal enfeksiyonlar), sürveyans ve izolasyon yöntemleri, Normal vücut florası ve mikrobiyolojik verilerin klinik hemşirelik bakımında yorumlanması.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	PATOLOJİ
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine hastalıkların oluşum mekanizmalarını, hücre ve dokularda meydana gelen yapısal ve işlevsel değişiklikleri öğretmeyi amaçlar. Öğrencilerin; iltihap, yara iyileşmesi, neoplazi (kanser) ve sistemik hastalıkların temel patolojik süreçlerini kavrayarak, klinik belirti ve bulguları bu temel bilgilerle ilişkilendirebilmeleri, tanı yöntemlerini anlamaları ve hemşirelik bakımını bilimsel bir temele oturtmaları hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	Patolojinin tanımı, bölümleri, hastalık kavramı ve etiyoloji, Hücre zedelenmesi, nedenleri, mekanizmaları ve hücre ölümü (nekroz, apoptozis), Hücresel adaptasyon mekanizmaları (atrofi, hipertrofi, hiperplazi, metaplazi), Akut ve kronik iltihap (enflamasyon) süreçleri, belirtileri ve hücresel yanıtlar, Doku onarımı, rejenerasyon ve yara iyileşmesi evreleri, Sıvı ve hemodinamik bozukluklar (ödem, hiperemi, konjesyon, kanama), Tromboz, emboli, enfarktüs ve şok patofizyolojisi, Genetik hastalıkların temel patolojisi ve sitogenetik bozukluklar, Bağışıklık sistemi hastalıkları, aşırı duyarlılık reaksiyonları ve otoimmünite, Neoplazi (tümör) kavramı, iyi ve kötü huylu tümörlerin özellikleri, Kanser epidemiyolojisi, karsinogenez, metastaz yolları ve evreleme, Enfeksiyon hastalıklarının genel patolojisi ve doku yanıtları, Kardiyovasküler sistem patolojisi (ateroskleroz, hipertansiyon, kalp yetmezliği), Solunum sistemi patolojisi (pnömoni, KOAH, akciğer tümörleri), Sindirim sistemi patolojisi (gastrit, ülser, hepatit, siroz ve kolon tümörleri), Üriner ve üreme sistemi patolojileri, Endokrin sistem hastalıkları (diyabet, tiroid hastalıkları) ve kemik-eklem patolojileri

1997-2002 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ

TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 42 SAAT
-------------------	----------------

DERS ADI	FARMAKOLOJİ
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine ilaçların vücut üzerindeki etkilerini (farmakodinamik) ve vücudun ilaçlara ne yaptığını (farmakokinetik) öğretmeyi; ilaç gruplarını, kullanım amaçlarını, yan etkilerini ve ilaç etkileşimlerini kavratmayı amaçlar. Öğrencilerin, güvenli ilaç uygulama ilkelerini benimsemeleri, ilaçların terapötik ve yan etkilerini gözlemleyebilmeleri, hasta eğitiminde ilaç bilgisini kullanabilmeleri ve ilaç uygulama hatalarını önleme konusunda profesyonel sorumluluk geliştirmeleri hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	Farmakolojinin tanımı, dalları, ilaç kavramı ve ilaçların adlandırılması, İlaçların uygulama yolları ve farmasötik şekiller, Farmakokinetik prensipler (emilim, dağılım, metabolizma, atılım), Farmakodinamik prensipler (ilaç-reseptör ilişkisi, etki mekanizmaları), İlaçların yan ve toksik etkileri, ilaç etkileşimleri ve teratojenite, Otonom sinir sistemi ilaçları (sempatomimetikler, sempatolitikler, parasempatomimetikler, parasempatolitikler), Santral sinir sistemi ilaçları (sedatif-hipnotikler, antipsikotikler, antidepresanlar, anti epileptikler), Ağrı mekanizması ve analjezik ilaçlar (narkotik ve non-narkotik analjezikler), Kardiyovasküler sistem ilaçları (antihipertansifler, kalp glikozidleri, antiaritmikler, antianginal ilaçlar), Kan ve koagülasyonu etkileyen ilaçlar (antikoagülanlar, antiagreganlar, trombolitikler), Solunum sistemi ilaçları (bronkodilatörler, ekspektoranlar, antitüssifler), Sindirim sistemi ilaçları (antiasitler, antiülser ilaçlar, laksatifler, antiemetikler), Endokrin sistem ilaçları (insülin, oral antidiyabetikler, tiroid ilaçları, kortikosteroidler), Kemoterapötikler ve antibiyotikler (penisilinler, sefalosporinler, tetrasiklinler vb.), Antifungal, antiviral ve antiparaziter ilaçlar, Sıvı-elektrolit ve asit-baz dengesini etkileyen solüsyonlar, vitaminler ve mineraller, İlaç uygulamalarında hemşirenin sorumlulukları, doz hesaplamaları ve hasta eğitimi.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

**1997-2002 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ**

DERS ADI	İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ
DERSİN AMACI	Bu ders öğrencilere; kronik hastalıklara yönelik sağlığın geliştirilmesi, bireyin sağlık gereksinimlerinin tanınması, uygun girişimlerin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesinde gerekli bilgi ve beceriyi öğrenciye kazandırmaktır. Kronik hastalıklardan korunma, erken tanı ve tedavinin sağlanması, hasta/aile eğitimi ve rehabilitasyon konusunda bilgi ve öğrendiklerini uygulama becerisi kazandırmaya yöneliktir. Sağlık hizmetleri doğrultusunda, iç hastalıkları bakım, tedavi ve rehabilitasyonuna ilişkin teorik bilgi ve bakım ilkelerini kapsar. Bu ders, öğrencilerin güncel iç hastalıkları bilimleri çerçevesinde birey ve ailesine bütüncül ve hümanist yaklaşımla profesyonel bakım verme: geliştirilen bu yaklaşımla iç hastalıklarına sahip birey ve ailesine doğru, etik ilkelere ve kanıta dayalı bakımı sürdürme; daha önceki derslerde edindiği bilgileri bu derse entegre edebilme bilgi, beceri ve tutumunu kazandırır.
DERS İÇERİĞİ	Sıvı-Elektrolit ve Asit-Baz Dengesizliklerinde Hemşirelik Bakımı, Şok ve Hemşirelik Bakımı, Endokrin ve Metabolizma Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı, Kardiyovasküler Sistem Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı, Kanser ve Hemşirelik Bakımı, Solunum Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı, Böbrek Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı, Kan Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı, Bağışıklık Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı, Sindirim Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı, Sinir Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı, Eklem Bağ Dokusu Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı, Yaşlılık Sorunları ve Hemşirelik Bakımı, Kronik Hastalıklar ve Hemşirelik Bakımı.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 56 SAAT UYGULAMA: 168 SAAT Dersin uygulamaları Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastanesi ile Devlet Hastanelerinin dahili kliniklerinde yaptırılmıştır.

DERS ADI	EPİDEMİYOLOJİ
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine epidemiyolojik araştırma yöntemlerini kavratarak, hastalıkların toplumdaki dağılımını ve nedenlerini analiz etme becerisi kazandırmayı amaçlar. Dönemin yükselen sağlık sorunları olan HIV/AIDS, kronik hastalıkların artışı ve çevre sağlığı konuları çerçevesinde; veri toplama, analiz etme, bağışıklama hizmetlerini yönetme ve toplum temelli koruyucu hemşirelik müdahalelerini planlama yetkinliği kazandırılması hedeflenmektedir. .
DERS İÇERİĞİ	Epidemiyolojinin tanımı, tarihsel gelişimi ve hemşirelikteki kullanım alanları, Sağlık ve hastalık kavramlarının epidemiyolojik modelleri, Temel epidemiyolojik ölçütler, hızlar ve oranlar, Tanımlayıcı epidemiyoloji ve kişi, yer, zaman özellikleri, Analitik epidemiyoloji ve vaka-kontrol, kohort çalışmaları, Deneysel ve metodolojik araştırmalara giriş, Veri kaynakları, kayıt sistemleri ve sağlık istatistikleri, Bulaşıcı hastalıklar epidemiyolojisi ve enfeksiyon zinciri, Bağışıklama hizmetleri, soğuk zincir yönetimi ve genişletilmiş bağışıklama programı, HIV/AIDS ve cinsel yolla bulaşan hastalıkların epidemiyolojisi, Kronik hastalıklar epidemiyolojisi ve risk faktörleri, Çevre sağlığı, sanitasyon ve iş sağlığı epidemiyolojisi, Tarama testleri, geçerlilik ve güvenilirlik kavramları, Saha çalışmaları, ev ziyaretleri ve toplum eğitimi uygulamaları, Epidemiyolojik verilerin hemşirelik bakım planlarına entegrasyonu.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

**1997-2002 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ**

DERS ADI	CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı öğrencilere cerrahi hastasının sağlığını yeniden kazanabilmesi ve sürdürebilmesi için cerrahi girişim öncesi, sırası ve sonrasında bireyin gereksinimlerine uygun hemşirelik bakımına ilişkin bilgi, beceri ve davranış kazandırmaktır.
DERS İÇERİĞİ	Cerrahi Hastalıklar Hemşireliğine Giriş Cerrahi Hastada Hemşirelik Süreci Ameliyat Öncesi Dönemde Hasta Bakımı Ameliyat Sırası Dönemde Hasta Bakımı Ameliyat Sonrası Dönemde Hasta Bakımı Cerrahide Enfeksiyon Kontrolü ve Sterilizasyon Cerrahi Hastada Sıvı-Elektrolit ve Asit-Baz Dengesi Cerrahi Hastada Solunum Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı Cerrahi Hastada Kardiyovasküler Sistem Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı Cerrahi Hastada Gastrointestinal Sistem Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı Cerrahi Hastada Endokrin Sistem Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı Cerrahi Hastada Üriner Sistem Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı Cerrahi Hastada Meme Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı Cerrahi Hastada Kas-İskelet Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı Cerrahi Hastada Nörolojik Sistem Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı Cerrahi Hastada Yanıklar ve Hemşirelik Bakımı Cerrahi Hastada Onkolojik Sorunlar ve Hemşirelik Bakımı Cerrahi Hastada Ağrı, Kaygı ve Stres Yönetimi
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 56 SAAT UYGULAMA: 168 SAAT Dersin uygulamaları Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastanesi ile Devlet Hastanelerinin cerrahi kliniklerinde yaptırılmıştır.

DERS ADI	BULAŞICI HASTALIKLAR HEMŞİRELİĞİ
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı öğrencilerin bulaşıcı hastalıkların genel özellikleri, önemi, belirtileri, bildirimi, izolasyonu, bağışıklığı, solunum yolu ile bulaşan hastalıklar, sindirim sistemi ile bulaşan hastalıklar, deri ve mukoza yoluyla bulaşan hastalıklar ve cinsel yolla bulaşan hastalıklar hakkında bilgi edinmelerini sağlamaktır.
DERS İÇERİĞİ	Bulaşıcı Hastalıkların Genel Özellikleri Bulaşıcı Hastalıklarda Görülen Genel Belirtiler ve Bakım, Bulaşıcı Hastalıklarda Korunma ve İzolasyon Yöntemleri, Bağışıklık, Solunum Yolu ile Bulaşan Hastalıklar, Solunum Yolu ile Bulaşan Hastalıklar, Solunum Yolu ile Bulaşan Hastalıklar, Sindirim Sistemi ile Bulaşan Hastalıklar, Deri ve Mukoza Yolu ile Bulaşan Hastalıklar, Cinsel Yol ile Bulaşan Hastalıklar.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

**1997-2002 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ**

DERS ADI	SAĞLIK SOSYOLOJİSİ
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine sağlık ve hastalık kavramlarını toplumsal bir perspektifle analiz etme becerisi kazandırmayı amaçlar. Öğrencilerin; toplumsal yapı, kültür, ekonomi ve siyasetin sağlık üzerindeki etkilerini kavramaları, hasta ve sağlık çalışanı rollerini sosyolojik açıdan değerlendirmeleri, toplumdaki sağlık eşitsizliklerini tanımları ve hemşirelik bakımını bireyin içinde bulunduğu sosyal çevreyi dikkate alarak bütüncül bir yaklaşımla planlamaları hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	Sağlık Sosyolojisinin doğuşu Robert Strauss, Tıpta Sosyoloji, Tıbbi Sosyoloji Hastalık Kavramı; Hastalık, Rahatsızlık ve Hasta Rolü Hastalık ve Toplumsal İlişkiler Hastalık Sosyolojisi ve Sosyolojik Teori Yapısal İşlevselci Teori ve Sağlık Sosyolojisi Ara Sınav (1 saat), Sınav sorularının değerlendirilmesi Sembolik Etkileşimcilik ve Sağlık Sosyolojisi Çatışma Teorisi ve Sağlık Sosyolojisi Post-Yapısalcı Teori ve Sağlık Sosyolojisi Risk Toplum Kuramı Sağlıkta Eşitsizlikler Sağlık Politikaları Türkiye'de Sağlık Politikaları
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 42 SAAT

DERS ADI	YABANCI DİL-2
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine temel dil bilgisi kurallarını öğretmenin yanı sıra, mesleki literatürü takip edebilmeleri ve uluslararası platformlarda iletişim kurabilmeleri için gerekli olan temel İngilizce becerilerini kazandırmayı amaçlar. Öğrencilerin; tıbbi terminolojiye giriş yapmaları, basit düzeyde hasta-hemşire diyaloglarını anlamaları, hemşirelik bakımına ilişkin temel metinleri okuyup çevirebilmeleri ve akademik çalışmalarında ihtiyaç duyacakları yabancı dil altyapısını oluşturmaları hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	What is your name? (olmak fiili: am, is ,are), what do you do in your free time? (geniş zaman), how many brothers have you got? (have got/has got), would you like a single or return ticket? (sayılabilen ve sayılamayan isimler), what year are you in? (şimdiki zaman), who did you go with? (geçmiş zaman), what were you doing? (şimdiki zamanın hikayesi), where's he gone? (present perfect tense), how long have you been living in erzurum? (present perfect continuous), they had left before i woke up (past perfect tense), i'll have a doner (gelecek zaman), it's on the left (yer edatları), the bus left on time (zaman edatları), the kızılırmak is the longest (sıfatlar)
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	TÜRK DİLİ-2
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerinin Türkçeyi doğru, anlaşılır ve etkili kullanma becerilerini geliştirmeyi; akademik ve mesleki yazılı/sözlü iletişimde dil bilincini güçlendirmeyi amaçlar. Öğrencilerin; anlatım bozukluklarını giderebilmesi, bilimsel metin yazma kurallarını uygulayabilmesi, rapor-dilekçe-tutanak gibi mesleki yazışmaları doğru biçimde hazırlayabilmesi ve sunum/tartışmalarda kendini açık ifade edebilmesi hedeflenir.

1997-2002 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ

DERS İÇERİĞİ	Dilin tanımı, dil-kültür ilişkisi ve Türkçenin tarihsel gelişimine giriş, Türkçenin ses özellikleri, yazım kuralları ve noktalama işaretleri, Sözcükte ve cümlede anlam, anlatımın açıklık, duruluk ve akıcılık ilkeleri, Anlatım bozuklukları ve düzeltme çalışmaları, Sözcük türleri ve cümle öğelerine giriş, Paragraf yapısı, düşünceyi geliştirme yolları ve metin bütünlüğü, Yazılı anlatım türleri, özet çıkarma, rapor, tutanak, dilekçe ve resmi yazışma kuralları, Akademik yazmaya giriş, kaynak kullanımı, alıntılama ve intihalden kaçınma, Bilimsel metin okuma-anlama ve metin çözümleme çalışmaları, Sözlü anlatım ve etkili konuşma, diksiyon, vurgu-tonlama, dinleme ve tartışma kuralları, Sunum hazırlama ve sunum sırasında Türkçeyi doğru kullanma, Mesleki iletişimde dilin kullanımı, hasta eğitimi metinleri ve bilgilendirme formlarının dil özellikleri, Yazılı ve sözlü uygulamalarla genel değerlendirme.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ-2
DERSİN AMACI	Atatürk ün gerçekleştirdiği ilke ve inkılaplarının öğrencilere aktarılması
DERS İÇERİĞİ	İnkılap ve inkılapla alakalı kavramlar, Türk inkılabını hazırlayan sebepler, Osmanlı Devletinin yıkılışı, Birinci Dünya Savaşı, Birinci Dünya Savaşında siyasi gelişmeler, Milli mücadeleye hazırlık, Milli mücadeleye hazırlık, Milli mücadele dönemi, TBMM'nin açılışı, Siyasi ve askeri gelişmeler, Lozan Barış Antlaşması, Lozan Barış Antlaşmasının önemi ve sonuçları, Türk inkılap hareketleri, Türk inkılap hareketleri.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

**1997-2002 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ**

DERS ADI	DOĞUM KADIN SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı; hemşirelik öğrencilerine kadın sağlığını biyolojik, psikososyal ve kültürel boyutlarıyla ele alan bütüncül bir yaklaşım kazandırmak; gebelik, doğum ve doğum sonu dönem ile kadın hastalıkları konusunda bilimsel bilgi ve klinik uygulama becerisi kazandırmak; anne, yenidoğan, aile ve toplum sağlığının korunması ve geliştirilmesine yönelik hemşirelik bakımını planlayıp uygulayabilen meslek üyeleri yetiştirmektir.
DERS İÇERİĞİ	Kadın sağlığı kavramı ve kadın sağlığını etkileyen faktörler Kadın üreme sisteminin anatomisi ve fizyolojisi Menstrüel siklus ve üreme sağlığı Aile planlaması ve üreme sağlığı hizmetleri Gebeliğin tanınması ve gebelikte fizyolojik değişiklikler Prenatal bakım ve gebelik izlemi Riskli gebelikler ve hemşirelik bakımı Doğum eylemi ve doğumda hemşirelik bakımı Doğumda ağrı ve ağrı yönetimi Doğum sonu dönem ve postpartum bakım Yenidoğanın değerlendirilmesi ve bakımı Emzirme ve anne sütü ile beslenme Jinekolojik hastalıklar ve hemşirelik bakımı Jinekolojik cerrahi girişimler Menopoz ve menopoz döneminde kadın sağlığı Anne-çocuk sağlığı hizmetlerinde hemşirenin rolü
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 56 SAAT UYGULAMA: 168 SAAT Dersin uygulamaları Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastanesi ile Devlet Hastanelerinin doğum ve cerrahi kliniklerinde yaptırılmıştır.

DERS ADI	İSTATİSTİK
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine sağlık alanında kullanılan temel istatistik kavram ve yöntemlerini öğretmeyi; veriyi toplama, düzenleme, özetleme ve yorumlama becerisi kazandırmayı amaçlar. Öğrencilerin; hemşirelik araştırmalarını okuyup değerlendirebilmesi, temel analizleri anlayabilmesi, sağlık göstergelerini yorumlayabilmesi ve klinik/saha uygulamalarında kayıt-veri temelli karar verme yaklaşımı geliştirmesi hedeflenir.
DERS İÇERİĞİ	İstatistiğin tanımı, amaçları ve hemşirelikte kullanım alanları, Veri türleri, ölçme düzeyleri ve değişken kavramı, Evren-örneklem, örnekleme yöntemleri ve örneklem büyüklüğüne giriş, Verilerin toplanması, kodlanması ve düzenlenmesi, Frekans tabloları, grafikler ve veri görselleştirmeye giriş, Merkezi eğilim ölçüleri (ortalama, ortanca, tepe değer) ve yayılım ölçüleri (varyans, standart sapma, değişim aralığı), Oran, hız ve yüzdelerin sağlık verilerinde kullanımı, Olasılık kavramına giriş ve temel olasılık kuralları, Normal dağılım ve diğer temel dağılımlar, Hipotez, anlamlılık düzeyi, p değeri ve güven aralığı kavramları, Parametrik testlere giriş, t testi (bağımsız/bağımlı), varyans analizi (ANOVA) temel mantığı, Parametrik olmayan testlere giriş (Ki-kare, Mann-Whitney U, Wilcoxon vb.), Korelasyon ve regresyona giriş, ilişki ve etki kavramları, Sağlık alanında tarama testlerinin istatistiksel değerlendirmesi (duyarlılık, özgüllük, prediktif değerler), Araştırma raporlarını okuma, tabloları yorumlama ve istatistiksel sonuçların klinik hemşirelik uygulamasına yansıtılması.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 42 SAAT

**1997-2002 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ**

DERS ADI	EĞİTİM PSİKOLOJİSİ
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine öğrenme-öğretme sürecini psikolojik temelleriyle kavratmayı; bireysel farklılıkları, motivasyonu ve gelişim özelliklerini dikkate alarak hasta, aile, toplum ve sağlık personeline yönelik eğitim etkinliklerini daha etkili planlayabilme becerisi kazandırmayı amaçlar. Öğrencilerin, öğrenmeyi etkileyen faktörleri tanınması, uygun öğretim stratejilerini seçebilmesi ve klinik eğitim ortamlarında rehberlik/geri bildirim süreçlerini yönetebilmesi hedeflenir.
DERS İÇERİĞİ	ğitim psikolojisinin tanımı, kapsamı ve hemşirelikte eğitici rol ile ilişkisi, Gelişim psikolojisi temelleri, bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişim özellikleri, Bireysel farklılıklar, zeka, yetenek, öğrenme stilleri ve hazırbulunmuşluk, Öğrenme kuramları, davranışçı yaklaşım, klasik ve edimsel koşullanma, Sosyal öğrenme kuramı ve model olma, Bilişsel öğrenme kuramları, bilgi işleme yaklaşımı ve bellek süreçleri, Yapılandırmacı yaklaşıma giriş ve anlamlı öğrenme ilkeleri, Motivasyon kuramları, içsel-dışsal motivasyon, pekiştirme ve hedef yönelimi, Duyuşsal alan, tutum, değer, benlik kavramı ve öz-yeterlik, Sınıf/klinik öğrenme ortamı, öğrenme iklimi ve eğitimde iletişim, Ölçme ve değerlendirmeye psikolojik açıdan giriş, sınav kaygısı ve performans, Geri bildirim verme, pekiştirme, ödül-ceza ve davranış yönetimi, Rehberlik ve danışmanlık temelleri, öğrenenle çalışma ilkeleri, Stres, kaygı ve öğrenmeye etkileri, klinik ortamda baş etme stratejileri, Özel gereksinimleri olan öğrenenlere yaklaşım ve eğitimde fırsat eşitliği, Hasta ve yetişkin eğitiminde öğrenme engelleri, uyum ve davranış değişikliği süreçleri.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

DERS ADI	BİLGİSAYAR
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine temel bilgisayar okuryazarlığı kazandırmayı; bilgi teknolojilerini akademik çalışmalarında ve profesyonel hemşirelik uygulamalarında etkin bir şekilde kullanabilmelerini sağlamayı amaçlar. Öğrencilerin; işletim sistemlerini tanıma, kelime işlemci, hesap tablosu ve sunum programlarını kullanma, internet üzerinden bilimsel bilgiye erişme ve sağlık bilişimi sistemlerinin temel mantığını kavrayarak mesleki kayıt ve raporlama süreçlerine teknolojik adaptasyon sağlamaları hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	Bilgisayarın tarihçesi, temel kavramlar, donanım ve yazılım bileşenlerinin tanıtımı, İşletim sistemlerine giriş, dosya yönetimi, klasör yapısı ve temel kullanıcı ayarları, Kelime işlemci programları (MS Word vb.) ile metin düzenleme, tablo oluşturma ve rapor hazırlama teknikleri, Hesap tablosu programları (MS Excel vb.), veri girişi, temel formüller, fonksiyonlar ve grafik oluşturma, Sunum programları (MS PowerPoint vb.) ile etkili görsel materyal ve slayt tasarımı ilkeleri, Veri tabanı kavramı ve sağlık kayıt sistemlerinde veri yönetiminin önemi, Bilgisayar ağları, internetin yapısı, web tarayıcıları ve arama motorlarının kullanımı, İnternet üzerinden bilimsel veri tabanlarına erişim, kütüphane tarama ve güvenilir sağlık bilgisi kaynakları, Elektronik posta (e-mail) kullanımı
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT UYGULAMA 28 SAAT

1997-2002 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ

DERS ADI	ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ
DERSİN AMACI	Eğitim süresince aldığı temel bilgi ve ilkeleri, çocuk sağlığı ve hastalığına ilişkin rol ve işlevlerle bütünleşerek bunları sağlık bakım sisteminin her aşamasında sağlıklı/hasta çocuğa ve ailesine uygulayabilme becerisine sahip hemşireler yetiştirmek.
DERS İÇERİĞİ	Ölçümler İlaç Uygulamaları Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliğine Giriş Çocukların Sağlık Durumunu Tanımlama Çocukluk Dönemlerinde Büyüme ve Gelişme Büyüme ve Gelişme Bozuklukları ve Hemşirelik Bakımı Yenidoğan ve Hemşirelik Bakımı Yenidoğan Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı Kas İskelet Sistemi Sorunu Olan çocuk ve Hemşirelik Bakımı Çocuklarda Deri ile ilgili Sorunlar ve Hemşirelik Bakımı Aşılama Programları ve Çocukluk Dönemi Enfeksiyon Hastalıkları Çocukluk Çağlarında Beslenme, Bozuklukları ve Hemşirelik Bakımı Solunum Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı Sıvı Elektrolit Dengesi, İshal ve Hemşirelik Bakımı Konjenital Kalp Hastalıkları ve Hemşirelik bakımı Nörolojik Sorunu olan Çocuk ve Hemşirelik Bakımı Sindirim Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı Üriner Sistem Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı Endokrin sistem ve Metabolizma Bozukluğu Olan Çocuk ve Hemşirelik Bakımı Hematolojik Sorunu Olan Çocuk ve Hemşirelik Bakımı Onkolojik Sorunu Olan Çocuk ve Hemşirelik Bakımı Çocuklarda Ağrı ve Hemşirelik Yaklaşımları Çocuklarda sık karşılaşılan sorunlar, çocuk istismarı ve ihmali, Hemşirelik Bakımı Kazalar, Zehirlenmeler, Yanıklar ve Hemşirelik Bakımı
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 56 SAAT UYGULAMA: 168 SAAT Dersin uygulamaları Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastanesi ile Devlet Hastanelerinin çocuk ve cerrahi kliniklerinde yaptırılmıştır.

1997-2002 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ

DERS ADI	HEMŞİRELİKTE ARAŞTIRMA
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı; hemşirelik öğrencilerine bilimsel düşünme alışkanlığı kazandırmak, sağlık alanında yürütülen araştırmaların temel kavram ve ilkelerini tanıtmak, araştırma sürecinin aşamalarını öğretmek ve öğrencilerin mesleki uygulamalarda araştırma sonuçlarını anlayıp yorumlayabilmelerini sağlamaktır.
DERS İÇERİĞİ	Bilim, bilimsel düşünce ve bilginin tanımı, Araştırma ve mesleki uygulama arasındaki ilişki, Araştırma kavramı ve temel özellikleri, Araştırma süreci ve aşamaları, Araştırma konusu seçimi, Araştırmanın amacı ve önemi, Literatür taraması, Araştırma yöntemleri: Tanımlayıcı araştırmalar, Araştırma yöntemleri: Deneysel ve yarı deneysel araştırmalar, Evren ve örneklem kavramları Örneklem seçimi ve özellikleri, Veri toplama yöntemleri, Verilerin düzenlenmesi ve basit istatistik kavramları, Araştırma bulgularının yorumlanması, Araştırma raporunun bölümleri
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 42 SAAT

DERS ADI	HEMŞİRELİK TARİHİ VE DEONTOLOJİ
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı; hemşirelik mesleğinin tarihsel gelişimini, toplumsal ve bilimsel dönüşümler içindeki yerini ve mesleğin etik-ahlaki temellerini öğrencilere kazandırmaktır.
DERS İÇERİĞİ	Hemşirelik tarihine giriş Antik çağlarda bakım uygulamaları Orta Çağ'da hemşirelik ve dini kurumların rolü Modern hemşireliğin doğuşu ve Florence Nightingale Osmanlı Dönemi sağlık hizmetleri ve bakım anlayışı Cumhuriyet Dönemi'nde hemşireliğin gelişimi Türkiye'de hemşirelik mesleğinin yasal ve kurumsal yapısı Deontoloji kavramı ve meslek etiğinin temelleri Hemşirelik eğitiminin tarihsel gelişimi Mesleki sorumluluk ve etik yükümlülükler İnsan hakları, hasta hakları ve savunuculuk Klinik uygulamalarda etik sorunlar Genel değerlendirme
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 28 SAAT

1997-2002 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ

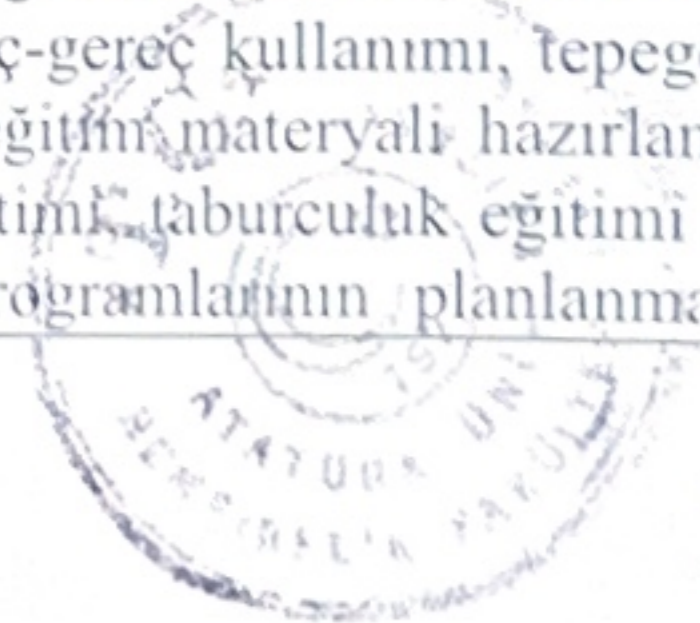
DERS ADI	AFETLERDE HEMŞİRELİK İLK YARDIM
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine afet durumlarında ve acil sağlık sorunlarında hızlı, etkili ve hayat kurtarıcı müdahaleleri yapabilme becerisi kazandırmayı amaçlar. Öğrencilerin; afet yönetimi evrelerini kavramaları, triyaj ilkelerini uygulamaları, temel ve ileri yaşam desteği basamaklarını öğrenmeleri, travma ve yaralanmalarda ilk yardım tekniklerini geliştirmeleri ve olağanüstü durumlarda hemşirelik hizmetlerini organize edebilecek profesyonel donanıma sahip olmaları hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	Afet ve acil durum kavramları, afetlerin sınıflandırılması ve hemşirenin afet yönetimindeki rolleri, İlk yardımın temel ilkeleri, olay yerinin değerlendirilmesi ve koruyucu önlemler, Afetlerde triyaj sistemleri, renk kodları ve öncelikli vakaların belirlenmesi, Temel yaşam desteği, hava yolu açıklığının sağlanması ve suni solunum teknikleri, Dış kalp masajı uygulaması ve otomatik eksternal defibrilatör (OED) kullanımına giriş, Kanamalarda ilk yardım, şok belirtileri ve şokla mücadele yöntemleri, Yaralanmalar, yara çeşitleri ve pansuman teknikleri, Kırık, çıkık ve burkulmalarda tespit yöntemleri ve taşıma teknikleri, Yanıklar, donmalar ve sıcak çarpmalarında acil hemşirelik yaklaşımları, Zehirlenmelerde ilk yardım, sindirim, solunum ve temas yoluyla oluşan zehirlenmeler, Bilinç bozuklukları, bayılma, koma ve havale durumlarında müdahale, Boğulmalar ve yabancı cisim aspirasyonlarında (Heimlich manevrası) ilk yardım, Afetlerde salgın hastalıkların önlenmesi, çevre sağlığı ve sanitasyon önlemleri, Afetzedelerde psikososyal destek, kriz yönetimi ve iletişim becerileri, Afetlerde hemşirelik hizmetlerinin organizasyonu, sahra hastaneleri ve kayıt sistemleri, İlk yardım ve afet yönetiminde etik konular, yasal sorumluluklar ve ekip çalışması.
TOPLAM SAATİ	DERS TEORİK 28 SAAT

**1997-2002 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ**

DERS ADI	AKIL SAĞLIĞI PSIKIYATRİSİ HEMŞİRELİĞİ
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı; hemşirelik öğrencilerinin ruh sağlığı ve psikiyatrik hastalıklar alanında temel bilgi ve becerileri kazanmalarını sağlamak, bireyin ruhsal gereksinimlerini biyopsikososyal bütünlük içinde değerlendirebilmelerine olanak tanımaktır. Ders kapsamında öğrencilerin psikiyatrik belirtileri tanıyabilmeleri, terapötik iletişim tekniklerini kullanabilmeleri, hasta ve hasta yakını ile profesyonel ve etik temelli bakım ilişkisi kurabilmeleri, ruh sağlığını koruma, geliştirme ve tedavi edici hemşirelik girişimlerini planlayıp uygulayabilmeleri amaçlanmaktadır.
DERS İÇERİĞİ	Akıl sağlığı psikiyatrisi hemşireliği tanımı, kapsamı ve tarihsel gelişimi Ruh sağlığı ve ruh hastalığı kavramları Bebeklik, Çocukluk ve Ergenlikte İlk Kez Ortaya Çıkan Bozukluklar Organik Mental Bozukluklar Şizofreni ve Diğer Psikotik Bozukluklar Duygudurum (Affektif) Bozuklukları Anksiyete Bozuklukları Kişilik Bozuklukları Somatoform ve Disosiyatif Bozukluklar Yapay Bozukluklar ve Yeme Bozuklukları Cinsel Bozukluklar Psikoaktif Madde Kullanım Bozuklukları Uyku ve Uyum Bozuklukları Psikiyatrik Tedavi Yöntemleri ve Hemşirelik Uygulamaları
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 56 SAAT UYGULAMA: 168 SAAT Dersin uygulamaları Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastanesi ile Devlet Hastanelerinin psikiyatri kliniklerinde yaptırılmıştır.

DERS ADI	HEMŞİRELİKTE ÖĞRETİM
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine eğitim biliminin temel ilke ve yöntemlerini kavratarak, hemşirenin eğitici rolünü profesyonel bir kimlikle yürütmesini sağlamayı amaçlar. Öğrencilerin; birey, aile, toplum ve sağlık personelinin eğitim gereksinimlerini bilimsel yöntemlerle saptayabilmesi, öğrenme kuramları ve yetişkin eğitimi ilkeleri doğrultusunda öğretim planları hazırlayabilmesi, çağdaş öğretim teknolojilerini kullanabilmesi ve eğitim süreçlerini ölçme-değerlendirme teknikleriyle analiz edebilmesi hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	Hemşirelikte öğretimin tanımı, tarihsel gelişimi ve hemşirenin profesyonel rollerindeki yeri, Eğitim ve öğretimle ilgili temel kavramlar, öğrenme kuramları ve davranışçı-yapılandırmacı yaklaşımlar, Öğrenme ilkeleri, öğrenmeyi etkileyen faktörler ve öğrenme stilleri, Yetişkin eğitimi (andragoji) ve hemşirelikte hasta/personel eğitimindeki önemi, Öğretim süreci basamakları ve eğitim gereksiniminin tanılanması, Eğitim amaç ve hedeflerinin belirlenmesi, Bloom taksonomisine göre hedef yazımı, Öğretim planı tasarımı, içerik seçimi, organizasyonu ve ders planı hazırlama, Öğretim yöntem ve teknikleri, anlatım, soru-cevap, tartışma, örnek olay, rol oynama ve gösterip yaptırma, Klinik öğretim süreci, uygulama alanında rehberlik, koçluk ve beceri eğitimi yöntemleri, Öğretim teknolojileri ve araç-gereç kullanımı, tepegöz, slayt, video ve bilgisayar destekli öğretim materyalleri, Yazılı eğitim materyali hazırlama, broşür, afiş tasarımı ve okunabilirlik kriterleri, Hasta ve aile eğitimi, taburculuk eğitimi ve kronik hastalıklarda öz bakım öğretimi, Hizmet içi eğitim programlarının planlanması,

**1997-2002 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ**

	yürütülmesi ve personel geliştirme süreçleri, Eğitimde iletişim, etkili sunum teknikleri, beden dili ve geri bildirim verme becerileri, Ölçme ve değerlendirme teknikleri, test hazırlama ilkeleri, gözlem formları ve performans değerlendirme, Eğitimde etik ilkeler, öğrenci ve hasta hakları, eğitimde gizlilik ve tarafsızlık, Eğitim faaliyetlerinin kayıt altına alınması, raporlama ve eğitimde kalite standartları.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 56 SAAT UYGULAMA: 56 SAAT Dersin uygulamaları Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastanesi ile Devlet Hastanelerinin dahili ve cerrahi kliniklerinde yaptırılmıştır.

DERS ADI	HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ
DERSİN AMACI	Bu ders, hemşirelik öğrencilerine toplumun sağlık gereksinimlerini bilimsel ve sistematik biçimde değerlendirme, koruyucu-geliştirici sağlık hizmetlerini planlama ve uygulama becerisi kazandırmayı amaçlar. Birinci basamak sağlık hizmetlerinde reform sürecinin etkileri, kronik hastalıkların artışı, HIV/AIDS ve tüberküloz gibi öncelikli halk sağlığı sorunları doğrultusunda; toplum temelli hemşirelik, sağlık eğitimi, kayıt-izlem ve ekip çalışması rollerinin güçlendirilmesi hedeflenmektedir.
DERS İÇERİĞİ	Halk sağlığı hemşireliğinin tanımı, gelişimi ve çağdaş rol ve sorumlulukları, Toplum temelli hemşirelik yaklaşımı ve birinci basamak sağlık hizmetlerinin örgütlenmesi, Sağlık göstergeleri, demografik veriler ve epidemiyolojik verilerin toplum tanılmasında kullanımı, Toplumun tanılanması, risk gruplarının belirlenmesi ve önceliklendirme, Aile sağlığı hemşireliği yaklaşımı ve ev ziyareti uygulamaları, Ana sağlığı hizmetleri, gebelik izlemleri, riskli gebeliklerin erken tanınması ve lohusa bakımı, Bebek ve çocuk sağlığı hizmetleri, büyüme-gelişim izlemi, beslenme sorunları ve izlem, Bağışıklama hizmetleri, genişletilmiş bağışıklama programı ve hizmetin izlenmesi, Bulaşıcı hastalıkların kontrolü, sürveyans, bildirim ve filyasyon süreçleri, Tüberküloz ve HIV/AIDS kontrol programlarına giriş, Çevre sağlığı hizmetleri, su ve gıda güvenliği, atık yönetimi ve konut sağlığı, Okul sağlığı ve ergen sağlığı hizmetleri, Kronik hastalıklar epidemiyolojisi ve toplumda erken tanı-izlem yaklaşımları, Aile planlaması ve üreme sağlığı hizmetleri, danışmanlık ve izlem, Sağlık eğitimi programlarının planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi, Toplum katılımı, çok disiplinli ekip çalışması ve saha uygulamaları, Sağlık kayıtları, raporlama, kalite geliştirme ve hizmet değerlendirme, Halk sağlığı hemşireliğinde etik ilkeler, insan hakları ve mesleki sorumluluklar.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 84 SAAT UYGULAMA: 224 SAAT Dersin uygulamaları sağlık ocaklarında yaptırılmıştır.

1997-2002 YILLARI ARASINDA PROGRAMA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN
MÜFREDATLARINDA YER ALAN DERSLERİN İÇERİKLERİ

DERS ADI	HEMŞİRELİK YÖNETİMİ
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı; öğrencilerin yönetim ve hemşirelik hizmetleri yönetimine ilişkin temel kavram, kuram ve ilkeleri kavramalarını; sağlık hizmetlerinde değişen gereksinimler doğrultusunda planlama, örgütleme, liderlik, kalite yönetimi ve hasta güvenliği yaklaşımlarını değerlendirebilmelerini sağlamaktır.
DERS İÇERİĞİ	Yönetimle ilgili kavramlar, Organizasyon teorileri ve ilkeleri, Sağlık sistemi ve hastanelerin organizasyon yapısı; hemşirelik hizmetlerinin yönetim ve organizasyonu, Yönetim süreci (planlama-örgütleme-yönelme-kontrol), Sağlık ve hemşirelikle ilgili yasal düzenlemeler, Sağlık politikaları ve hizmet sunumunda güncel dönüşümler, Kalite yönetimi ve kalite ile ilişkili kavramlar; hemşirelik hizmetlerinde kalite uygulamaları, Hasta güvenliği ve risk yönetimine giriş, İletişim, Çatışma yönetimi; toplantı ve zaman yönetimi, hasta sınıflandırma, Sorun çözme ve karar verme; değişim ve motivasyon, hemşirelikte liderlik, İnsan kaynakları yönetimi, iş analizi ve ekip çalışması, Kariyer yönetimi ve performans değerlendirme.
TOPLAM DERS SAATİ	TEORİK 56 SAAT UYGULAMA: 56 SAAT Dersin uygulamaları Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastanesi ile Devlet Hastanelerinin dahili ve cerrahi kliniklerinde yaptırılmıştır.

